

ταργώντας την επισκοπή του, μόνο και μόνο γιατί ένας δεσπότης, έχοντας πλήρη αντίληψη της ύψους του θέσεως, δεν καταδέχτηκε να γίνει κομματάρχης του.

Όταν οι άναμορφωταί μας—που να μας ζήσουν!—φέρνουν Έτσι, τί να περιμένουμε από τους ρουτινιέρους;

ΣΤΗΝ «ΕΣΤΙΑ»

της περασμένης Κυριακής εδημοσιεύθηκε το ακόλουθο γράμμα, το οποίο και αναδημοσιεύουμε, αφού μας ενδιαφέρει και αφού έχουμε να παντήσουμε μερικά σ' αυτό:

Φιλότητι «Εστία».

Είς δύο προηγούμενα φύλλα του «Νουμά» το έδον και έδον είδα με λύπη μου να γίνεται μία επίθεσις συστηματική κατά το μοναδικού γλωσσολόγου μας και καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Γ. Χατζηδάκι. Δεν ήξεύρω ποιος είναι ο κ. Κ. Τεφαρίνης, ο οποίος με τόση λύτταν του επιτίθεται και προπαθεί να τον ταχυρίση. Λυπούμαι μόνον και εκφράζω δια της «Εστίας» την λύπη μου, διότι η γλωσσική έμπειρία έφθασε εις τόσον αξιοθρόνητον σημείον, ώστε επισημόναι της περιότητος του κ. Χατζηδάκι να προηλακίζονται και να σατυρίζονται με τόσην ελαφρότητα ως να ήταν τίποτε από τους γνωστούς τύπους των Αθηναϊκών δράμων. Έν τέλει εκφράζω και την άποψίν μου πως ο άρχαίος «Νουμά» επιτρέπεται από τα έθνη άπό ή μέχρι τούδε πορεία του μάς έχει πείσει, ότι το έθνος σεβασμού πρόσωπων είναι και δια την πένναν του τεραστί.

Μεθ' ύπολήψεως Ν. Κ.

Την έπιστημονική περιώπη του κ. Χατζηδάκι και εις την άμφισβήτησε ούτε αυτός ο πολύτιμος συνεργάτης μας κ. Κ. Τεφαρίνης. Φρονούμεν όμως, ότι δεν πρέπει κανένας ν' άμφισβήτηση και την ελαφρότητα με την οποίαν ο «μοναδικός γλωσσολόγος μας» μιλάει κάθε τωσσι για τά γλωσσικά μας ζητήματα, καθώς το άποδειξε τετραγωνικώτατα ο κ. Κρουμπάχερ στο ύπεροχο βιβλίον του και ο κ. Χαρ. Ανδρεάδης μέσα στις τρακόσες τόσες σελίδες του συγγράμματός του. Αυτόν την ελαφρότητα την άξίαν δριμυτέρας άκρυη σατύρας, έσατύρισε ο κ. Κ. Τεφαρίνης και γι' αυτήν την ελαφρότητα μιλάει, άκόμη και σήμερα, στο γράμμα του που σ' άλλη σελίδα δημοσιεύουμε. Ο κ. Ν. Κ. της «Εστίας» ήμπορεί να μένη με τον άπεριοριστο σεβασμό που τρέφει για τον «μοναδικό γλωσσολόγο». Θα μένουμε όμως και μεις με τίς ιδέες μας. Όσο κι' αν διατρέχουμε τον κίνδυνον να δυσχεροστούμε μερικώς που έννοούν να τρέφουν άπεριοριστο σεβασμό σε κάθε έτοιμοροπο είδωλο.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα του «Νουμά» πωλούνται εις το Κεντρικόν Πρακτορείον των Έφημερίδων και εις τά κιάσκια των πλατειών Συντάγματος Όμοιοίας, Έθνικής Τραπέζης, Βουλής, Υπουργείου Οικονομικών και σταθμού τροχιοδρόμου (Όφθαλμιατρείον).

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τραγοῦδι τοῦ Βαγνις μετάφρ. Αλ Πάλλη. 'Τάδε λέγει Ζαγατούστρας' (συνέχεια).

Άρθρο τοῦ κ. Ἀργύρου Ἐφταλιώτη «Οἱ δύο πρώτες Ἡρωίδες τῆς Ρωμοσύνης».

Εἰδιύλλιο Πίνωνος : ἐπιτάφιος στόν «Ἄδωνι» μεταφρασμένος ἀπό τόν Ἡλία Βουτιερίδη.

Διήγημα τοῦ Τσέχωφ κτλ. κτλ.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΟΥ Χ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Ο συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου «Ἡ Γλῶσσα μας» κ. Χαρ. Ἀνδρεάδης εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὰς στείλῃ τὴν κατ' ἄνωγαν ἐπιστολήν, τὴν ὁποία δημοσιεύομε ἀφοῦ ἀπευθύνεται ὄχι μόνον σ' ἐμὰς ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀδελφωμένους πολέμοῦμε γιὰ τὸ ἐθνικώτατον ζήτημα.

Ἀθήνα 22 Ἰουλίου 1903.

Ἀξιότιμη φίλε,

Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, παραπελὺ, γιὰ ὅσα ἐγράψατε πρωτῆτερα στόν «Νουμά» καὶ τελευταία τὴν «Ἐστία». Ἐγράψατε σὰν νὰ ἤ-

μουν ἀδελφός σας, με χάρι, μ' ένθουσιασμό, κ' ευχαριστήθηκα σάν είδα πώς η 'Ιδέα μάς αδελφώνει, κι' όπως εγώ σας αγαπῶ όλους σας που είστε αδερφωμένοι στο σπαθί και σύντροφοι στο πιστόλι, έτσι μ' αγαπάτε και σεις. Φτάνει νά είμαστ' έτσι αγαπημένοι και η νίκη είναι δική μας.

Ἐκεῖ που ἠθέλατε νὰ μ' ἐπαινέσετε, ἐγράψατε στήν «Ἐστία» πὼς ἂν ἄλλαξα τὸ μουτιβο μου μποροῦσε νὰ σὰς πείσω πὼς ἡ καθαρεύουσα εἶνε ἐθνικὴ μας γλῶσσα, ὅπως τὴν σὰς πείθω πὼς ἡ δημοτικὴ εἶνε ἡ ἐθνικὴ μας γλῶσσα. Μὰ ἐγὼ ψέματα δὲν μπορῶ νὰ γράψω, ὅπως γράψανε μερικοὶ καθαριστάδες, κι' ἂν ἄλλαξα τὸ μουτιβο μου μήτε μιὰ λέξι θὰ μποροῦσα νὰ γράψω. Γιὰ τὴ δημοτικὴ μπορῶ νὰ γράψω τοῦλάχιστο τέσσερες φορὲς ἀκόμα περισσότερο, γιατί θὰ γράψω ἀληθινὰ πράματα, μὰ γιὰ τὴν καθαρῆουσα, τὴ ψεύτικη γλῶσσα, τί νὰ γράψω; ψευτιές; — Ψευτιές δὲν μπορῶ νὰ γράψω, κι' ὅσοι γράφουσι γιὰ τὴν καθαρῆουσα, ψευτιές γράφουσι. Ἦ ἀποδείξα και μπορῶ πάλι πολὺ εὐκολὰ νὰ ἀποδείξω, ἂν τὸ καλέση ἡ ἀνάγκη.

Σὰς χαίρειν ΧΑΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΦΡΟΝΙΤΣΕ

ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΖΑΡΑΤΟΥΣΤΡΑΣ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΤΟΥ Κ. ΠΑΥΛΟΥ ΓΝΕΥΤΟΥ

Οἱ Περίφημοι Σοφοί

Στόν λαόν ἔχετε δουλέψει και στοῦ λαοῦ τὴν δεισιδαιμονία, σεις ὅλοι περίφημοι σοφοί! — και ὄχι εἰς τὴν ἀλήθεια! Κι' ἴσα ἴσα γι' αὐτὸ σὰς κράτησαν σέβας.

Και γι' αὐτὸ ἀκόμη ὑπόφεραν τὴν ἀπιστίαν σας, γιατί ἦταν χαριτολόγημα και γυρόστροφο κατὰ τὸ λαό. Ἔτσι ἀφίνει ὁ κύριος τοῦς σκλάβους του νὰ κάμνουν κι' ἀναγαλιάζει βλέποντας τὴν περηφάνειαν τους.

Μὲ ἐκεῖνος που εἰς τὸν λαό εἶνε μισητός σάν λύκος εἰς τὸς σκύλους; Εἶνε τὸ Πνεῦμα τὸ ἐλεύθερον, ὃ ἐχθρός τῶν δεσμῶν, που δὲν λατρεύει τίποτε και κατοικεῖ εἰς τὴν δάση.

Νὰ τὸ κυνηγήσουν ἀπ' τὴ φωνήν του, αὐτὸ ὀνομάζουσαν πάντα εἰς τὸν λαόν ἡ «ἰδέα ὑπὲρ τοῦ δικαίου»: καταπάνω του πάντα ἀκόμη ἐρεθίζει τὰ γροισκυλλά του. «Ἐεἰδή ἡ Ἀλήθεια εἶν' ἐκεῖ κι' ὁ λαός λοιπὸν ἐκεῖ! Ἀλοῖμονον, ἀλοῖμονο σ' ἐκεῖνο που ρεφνᾷ!» ἔτσι ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἀντηχοῦσε.

Στόν λαόν θέλατε νὰ δώσετε δίκαιον γιὰ τὴν λατρεία του: και τὸ ὀνομάζετε «θέληση γιὰ τὴν ἀλήθειαν», σεις περίφημοι σοφοί! Κ' ἡ καρδιά σας εἶλεγε πάντα μετὰ της «ἀπὸ τὸν λαόν ἦρθα: ἀπὸ ἐκεῖ μου ἦρθε κ' ἡ φωνήν τοῦ Θεοῦ».

Ἰπομονετικοί κ' ἔξυπνοι, σάν γαδάροι, ἦστε πάντα οἱ δικηγόροι τοῦ λαοῦ,

Και κάποιος δυνατός, ποῦθελε νὰ τὰ πᾶν καλὰ με τὸν λαόν, αὐτὸς ἐπῆγε κ' ἔξεψε μπροστὰ ἀπὸ τ' ἀλογά του — κ' ἕνα γαῖδοῦρι ἀκόμη — ἕνα σοφὸν περίφημον.

Και τότε ἤθελα, περίφημοι σοφοί, νὰ ρίξετε ἐπὶ τέλους ὅλους διόλου ἀπὸ πάνω σας τοῦ λιονταριοῦ τὸ δέρμα!

Τὸ δέρμα τ' ἀγρίου θεριοῦ τοῦ παρδαλοῦ και τῆς σκούφης τοῦ ἐρευνητῆ, τοῦ ἐξερευνητῆ και τοῦ κατακτητῆ! Ἄγ, γιὰ νὰ μάθω νὰ πιστεύω εἰς τὴν «Ἀληθοσύνην σας» πρέπει πρῶτα νὰ μοῦ σπάσετε τὴν λατροθέλησή σας.

Ἀλήθεια, εἶσαι ὀνομάζω ἐκεῖνον που πάει σὲ ἄθεες ἰρήμιες και σπάζει τὴν λάτρισσαν καρδιά του.

Σὲ κίτρινη ἄμμο κι' ἀπ' τὸν ἥλιον καμένος, διψασμένος, κάθεται και λοξοβλέπει πέρα σὲ τόπους γεμάτους ἀπὸ τρεχάμενα νερά, κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιον τῶν δεντρῶν που ἡ λεβεντιὰ κοιμάται.

Μὰ ἡ διψα του δὲν τὸν καταπεῖθει νὰ γίνῃ ὁμοιος μ' αὐτοῦς τοῦς εὐχαριστημένους, γιατί ὅπου εἶνε Ὀσσες ἐκεῖ και Βίδωλα εἶνε.

Ἔσεῖς μονάχα βλέπετε τοῦ Πνεύματος τῆς σπίθης, τ' ἀμμόνι δὲν τὸ ξέρετε, που αὐτὸ εἶνε, και ὄχι ἡ σκληρότητα που ἔχει τὸ σφοῖ του!

Ἀλήθεια ἔσεῖς δὲν ξέρετε τὴν περηφάνειαν τοῦ Πνεύματος! Μ' ἀκόμη λιγώτερο θὰ ὑποφέρνατε τὴν Μετριοφροσύνην του, ἂν ἤθελε καμμιὰ φορά νὰ μιλήση.

Και δὲν θὰ τολμούσατε ποτὲ νὰ ρίξετε τὸ πνεῦμα σας σ' ἓνα λάκκο ἀπὸ χιόνι· γι' αὐτὸ δὲν εἶστε ἀρετὰ ζεστοί. Δὲν ξέρετε τοὺς σπασμούς τῆς καρδιάς του.

Μὰ σὲ ὄλα μοῦ κἀμνετε τὸν σχετικὸ μὲ τὸ Πνεῦμα· καὶ ἀπὸ τῆ Σοφία σας κἀματε συχνὰ ἓνα Φτωχὸ κ' ἓνα Νοστοκομεῖο γιὰ κκαοὺς ποιητὰς.

Ἔσεῖς δὲν εἶστε ἀστοί. Ἔσεῖς δὲν εἶδετε ποτὲ τὴν εὐτυχίαν μὲσα στοῦ Πνεύματος τὸν τρόπο. Καὶ ὅποιος δὲν εἶνε πουλὶ δὲν πρέπει νὰ πᾶρ νὰ κἀθεταὶ ἐστὴν ἄβυσσος ἀπο πάνω.

Ἔσεῖς μοῦ εἶστε χλιαροί· μὰ κἀθε Γνώση βαθειὰ τρέχει σὰν κρῖο βῆμα. Κατὰβυρρες εἶνε οἱ ἐσώτατες πηγὲς τοῦ Πνεύματος· καὶ δρόσιμα γιὰ χέρια ἐργατικά καὶ ζεσταμένα.

Τιμημένοι μοῦ στέκεστε τόρα ἐκεῖ, ἀλύγιστοι, καὶ μὲ ἄλοισις πλάτες. Ἔσεῖς περίφημοι σοφοί!—Ἔσα; δὲν σὰς σπρώχνει κανένας ἀγέρας δυνατὸς καὶ θέληση. Δὲν ἴδετε ποτὲ ἓνα πανὶ ἐστὴν θάλασσα ἐπάνω νὰ τρέχη, στρογγυλὸ καὶ φουσκομένο, καὶ νὰ τρέμη ἀπ' τὴν ὄρη τῶ ἀνέμου;

Σὰν τὸ πανὶ τρέμοντας ἐστὴν ὄρη τῶ Πνεύματος τρέχει ἡ Σοφία μου ἐστὴν θάλασσα ἡ ἀγρία μου Σοφία!

Μὰ σεῖς ὑπερέτα· τοῦ λαοῦ περίφημοι σοφοί,— πὼς θὰ μπορούσατε νὰ ρθῆτε μαζὺ μου;

Τάδε λέγει Ζαχαρούστρας.

Ἡ νίκη κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου

«Θέλῃς γιὰ τὴν ἀλήθειαν εἶσαι ὀνομάζετε, σεῖς οἱ σοφώτεροι, ἐκεῖνο ποῦ σὰς σπρώχνει καὶ σὰς φλογγίζει;

Θέληση γιὰ κατανόηση τοῦ κἀθε ὄντος.

Ἔτσι ὀνομάζω τὴ θέλησή σας!

Κἀθε ὄν θέλετε πρῶτα νὰ τὸ κἀματε εὐκολονόητο γιὰτὶ ἀμφιβάλλετε μὲ μιὰ καλὴ δυσπιστία ἂν εἶνε πᾶ εὐκολονόητο.

Μὰ κἀθε ὄν θέλετε νὰ ὑποταχθῆ καὶ νὰ λυγιστῆ σ' ἐσᾶς. Ἔτσι τὸ θέλει ἡ θέλησή σας.

Ἰλιστερὸ πρέπει νὰ γένη καὶ κκαλοπάκουο ἐστὸ Πνεῦμα ὅπως ὁ καθρέφτης του καὶ ἡ μορφή του.

Ἐκεῖ εἶνε ἡ θέλησή σας ὄλα, τῶν σοφῶν σοφώτεροι, σὰν μιὰ θέληση γιὰ τὴ Δύναμη, ἀκόμη κι' ὄταν μιλάτε γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ καὶ γιὰ τῶν Ἀξίων τοῖς ἀξίεις.

Ἔλετε ἀκόμη νὰ δημιουργήσετε καὶ κόσμον, ποῦ μπορούσατε νὰ γονατίσετε μπροστὰ του·κι' αὐτὸ εἶνε ἡ στερεὴ ἐπιπέδα σας καὶ μέθη.

Οἱ ἄσοφοι βέβαια, ὁ λαός.—μοιάζουν μὲ τὸ ποτάμι, ποῦ πάνω ἐστὶ νερὰ του μιὰ βάρκα ἀρμενίζει, μαρπὰ καὶ μὲς ἐστὴν βάρκα κἀθουσαν τῶν Ἀξίων οἱ ἀξίεις κκαυρωμένες.

Τὴ θέλησή σας καὶ τοῖς Ἀξίεις σας βάλατε ἐπάνω ἐστὸ ποτάμι τοῦ γίνεσθαι; κ' ἐκεῖνο ποῦ πιστεύθηκε ἀπ' τὸ λαὸ ὡς Καλὸ καὶ Κακὸ μοῦ φανερώνει μιὰ παλῆ θέληση γιὰ τὴν δύναμη».

Σεῖς ἦσαν,σεῖς οἱ σοφώτεροι, ποῦ τέτοιους ξένους βάλατε μὲσα σ' αὐτὴν τὴν βάρκα καὶ τοὺς ἐδώκατε στολὰς καὶ ὀνόματα μεγάλα.

Σεῖς κ' ἡ δεσποτικὴ θέλησή σας!

Μακρὰ φέρνει τόρα τὸ ποτάμι τὴν βάρκα σας· πρέπει νὰ τὴν φέρνη. Καὶ δὲν σημαίνει τίποτε ἂν τ' ἀφορισμένο κῆμα πᾶει καὶ σπᾶξει τὰ πλευρὰ τῆς βάρκας θυμωμένο!

Ὁ κίνδυνός σας, ξερετε, δὲν εἶνε τὸ ποτάμι καὶ τὸ τέλος τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Κακοῦ σας, σεῖς τῶν σοφῶν σοφώτεροι· ἀλλὰ ἐκεῖνη ἡ ἴδια ἡ θέληση, ἡ θέληση γιὰ τὴν δύναμη,—ἡ ἀνεξάντλητη ἡ γόνιμη ζωικὴ θέληση.

Μὰ γιὰ νὰ καταλάβετε καλὰ τὰ λόγια μου γιὰ

τὸ Καλὸ κα' τὸ Κακὸ, πρέπει νὰ σὰς πᾶ ἀκόμη μιὰ λέξη γιὰ τὴ Ζωὴ καὶ γιὰ κἀθε ὄν ζωικό.

Στὸ ζωικό ὄν κἀτόπι του ἐπῆρα, τοὺς πῖο μεγάλου καὶ τοὺς πῖο μικροὺς δρόμους του ἐπῆρα, γιὰ νὰ μάθω τοῖς συνήθειες του.

Μὲ καθρέφτη ἑκατοπρόσωπο ἐπιασα τὴ ματιὰ του, ὄντας τὸ στόμα του ἦταν κλειστὸ: γιὰ νὰ μοῦ μιλήσῃ τὸ μάτι του. Καὶ τὸ μάτι του μοῦ μίλησε.

Μὰ, ὅπου βρῆκα ὄν ζωικό, ἐκεῖ ἀκουσα νὰ δμιλοῦν καὶ γιὰ ὑπακούη. Κἀθε ὄν ζωικό ὑπακούει.

Κι' αὐτὸ εἶνε τὸ δεύτερο. Διατάσσεται ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπακούη ἐστὸν ἑαυτὸν του. Τῆτο εἶνε συνήθεια τοῦ ζωικοῦ ὄντος.

Ὅμως αὐτὸ ποῦ ἀκουσα εἶνε τὸ τρίτο: ὅτι τὸ νὰ προστάξῃς εἶνε δυσκολώτερο παρὰ τὸ νὰ ὑπακούῃς. Γιὰτὶ ἐκεῖνος ποῦ προστάζει σηκώνει ὄλο τὸ βῆρος ἐκείνων ποῦ θὰ ὑπακούσουν, καὶ τὸ βῆρος αὐτὸ εὐκολα τὸν κκατασυντρίβει:

Μιὰ προσπάθεια καὶ τόλμη εἶδα μὲσα σὲ κἀθε προσπαθῆ καὶ κἀθε ὄν ζωικό ὄντας προστάζει τὴ Ζωὴ κινδυνεύει. Μάλιστα ὄντας προστάζει τὸν ἑαυτὸν του: κ' ἐκεῖ ἀκόμη, πρέπει νὰ τιμωρῆθῆ. Στὸν ἴδιο του τὸ νόμο πρέπει νὰ γένη δικαστῆς καὶ ἐκδικητῆς καὶ θῶμα.

Πὼς συμβαίνει λοιπὸν αὐτὸ; ἔτσι εἶπα ἀπὸ μὲσα μου. Σὲ τί μᾶς πείθει τὸ ζωικὸν ὄν, ὅτι ὑπακούει καὶ προστάζει καὶ προστάζοντας ἀκόμη μαθαίνει ἐστὴν ὑπακούη: Ἀκούσατε τὰ λόγια μου, σεῖς σοφώτεροι. Ἔξετάσατε τὸ σοβαρὰ, ἂν ἐχῶθηκα: ἦς Ζωῆς τὴν καρδιὰ καὶ βαθειὰ ὡς τοῖς ρίζες τῆς καρδιάς της!

Ὅπου βρῆκα ζωικὸν ὄν ἐκεῖ βρῆκα καὶ θέληση γιὰ τὴ Δύναμη, ἀκόμη καὶ ἐστὴ θέληση τοῦ ὑπερέτου βρῆκα τὴν θέληση νᾶνε Κύριος.

Τὸ ὅτι τὸ ἰσχυρότερο ὑπερεταὶ τὸ ἀσθενέτερο, γι' αὐτὸ μᾶς πείθει ἡ θέληση ποῦ ἔχει νᾶνε κι' αὐτὸ κύριος σὲ ἄλλα ὄντα ἀσθενέστερά του· μονάχα αὐτὴ τὴ χαρὰ δὲ θέλει νὰ τὴ στερηθῆ.

Καὶ ὅπως τὸ μικρότερο παραδίνεται ἐστὸ μεγαλύτερο, γιὰ νὰ χαρῆ κι' αὐτὸ καὶ νὰ κυριαρχήσῃ σ' ἄλλα μικρότερα του. ἔτσι καὶ τὸ μεγαλύτερο παραδίνεται ἀκόμη πᾶρα πέρα καὶ κινδυνεύει γιὰ τὴ Δύναμη τὴ Ζωὴ του.

Ἡ παράδοσις τοῦ μεγαλύτερου εἶνε τόλμημα καὶ κίνδυνος καὶ γιὰ τὸ θάνατο κύβος.

Κι' ὅπου ὑπάρχει θυσία καὶ ἰπηρεσίες καὶ ἐρωτικὲς ματιές, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ θέληση, νᾶνε κανένας κύριος. Ἀπὸ δρόμους κρυφοὺς γλιττᾶ καὶ χώνεται ἐστὸ μέγχο κι' ὡς τὴν καρδιὰ τοῦ δυνατοῦ καὶ κλέβει Δύναμη.

Κι' αὐτὸ τὸ μυστικὸ ἡ ἴδια ἡ Ζωὴ μοῦ τὸ εἶπε «Κύταξε, μοῦπε, εἶμαι. Αὐτὸ ποῦ πρέπει πάντα μόνο του νὰ γένη ἀνώτερό του. «Βέβαια σεῖς τ' ὀνομάζετε θέληση γιὰ γονιμοποίηση ἡ ἐνοστιχο τοῦ σκοποῦ γιὰ κᾶτι τί ἀνώτερο, μακρυνότερο, Πολυπληθέστερο: μὰ ὄλ' αὐτὰ εἶν' ἓνα, κ' ἓνα μυστικὸ.

Καλλίτερα πάω κι' ἀρναίζωμαι παρὰ ν' ἀπαρνηθῶ αὐτὸ τὸ ἓνα, καὶ ἀλήθεια, ὅπου ὑπάρχει ἀρναισμός καὶ ὅπου πέφτουν φύλλα, κύταξε, ἐκεῖ θυσιάζεται Ζωὴ—γιὰ Δύναμη!

Ὅτι ἐγὼ πρέπει νὰ εἶμ' Ἀγῶνας καὶ Ἰένεσι, καὶ Σκοπὸς καὶ ἐμπόδιο τοῦ σκοποῦ: ἄχ, ὅποιος κκαυτεῖ τὴ θέλησή μου αὐτὸς κκαυτεῖ καὶ ποιοὺς δρόμους λαζοὺς πρέπει νὰ πᾶρῃ!

Ἐκεῖνο ποῦ ἐγὼ δημιουργῶ, ὅσο κι' ἂν τ' ἀγαπῶ γρήγορα θὰ γίνω ἐναντίος σ' αὐτὸ καὶ ἐστὴν ἀγάπη μου: ἔτσι τὸ θέλει ἡ θέλησή μου.

Καὶ τὸ ἀκόμη Ἰνώστη, εἶσαι μονάχα ἓνα μονοπάτι κι' ἴχνος τῆς θέλησῆς μου. Ἀλήθεια ἡθέ

λησή μου γιὰ τὴν Δύναμη πλανᾶται ἀκόμη πάνω ἐστὸ ἴχνη τῆς θέλησῆς σου γιὰ τὴν ἀλήθειαν!

Δὲν βρῆκα βέβαια τὴν ἀλήθειαν ἐκεῖνος ποῦ ἐρριζεν ἀπὸ πίσω τὴν λέξι «Θέληση γιὰ τὴν Ὑπαρξῆς»: Αὐτὴ ἡ θέληση—δὲν ὑπάρχει.

Γιατὶ κἀθε πρᾶγμα ποῦ δὲν ὑπάρχει, αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ θέλῃ, μὰ κἀθε πρᾶγμα ποῦνε μὲς ἐστὴν ὑπαρξῆς πὼς μπορεῖ αὐτὸ νὰ θέλῃ τὴν ὑπαρξῆς!

Μόνον ὅπου ὑπάρχει Ζωὴ ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ θέληση· ὄχι ὅμως θέληση γιὰ τὴ Ζωὴ, ἀλλὰ ἔτσι τὲ διδάσκει—Θέληση γιὰ τὴ Δύναμη».

Πολλὰ πρᾶγματα ἐκτιμᾶ τὸ ζωικὸν ὄν περισσότερο ἀπὸ τὴν Ζωὴ τὴν ἴδια· μὰ μὲσα ἀπ' αὐτὲς τῆς ἴδιας τῆς ἐκτίμησῆς, μιλάει ἡ θέληση γιὰ τὴ Δύναμη. Ἔτσι μοῦ μάθαινε μὲς φορὰ ἡ Ζωὴ, κι' ἀπ' ἐδῶ, σοφώτεροι, θὰ λύσω τὸ αἰνίγμα τῆς καρδιάς σας.

Ἀλήθεια, σὰς λέω: τὸ Καλὸ καὶ τὸ Κακὸ ποῦ θὰ ἦταν ἀμετάλλαχτο δὲν ὑπάρχει. Ἀπὸ τῶν ἑαυτὸν του τᾶντα πρέπει νὰ γίνεταὶ ἀνώτερο.

Μὲ τοῖς Ἀξίεις σας καὶ τὰ λόγια σας γιὰ Καλὸ καὶ γιὰ Κακὸ γυμνάζετε τὴ δύναμή σας, σεῖς ἐκτιμητῆς; κι' αὐτὸ εἶνε ἡ κρυφὴ σας ἀγάπη, καὶ τῆς ψυχῆς σας σιγνίνησις, ξεχειλίσμα καὶ λαμψές.

Μὰ μιὰ κκαυούρις δύναμη ἀπ' τοῖς Ἀξίεις σας βγαίνει καὶ μιὰ κκαυούρις νίκη, ποῦ πάνω της σακχίζεται κι' αὐτὸ κι' ἀγαφυλλίδια.

Καὶ ὅποιος πρέπει νᾶνε δημιουργὸς ἐστὸ Καλὸ καὶ ἐστὸ Κακὸ: ἀλήθεια, αὐτὸς πρέπει πρῶτα νὰ γίνῃ μιὰ κκαταστροφή καὶ νὰ σακχίξῃ Ἀξίεις. Λοιπὸν τὸ ἀνώτερο Κακὸ ἐστὸ ἀνώτερο Καλὸ ἀνήκει: μὰ τῆτο εἶνε δημιουργία—Ἄς μιλήσουμε λοιπὸν, σοφώτατοι, ἂν εἶνε ἀντάχα καὶ τὸ χειρότερο. Νὰ σιωπᾶς εἶνε τὸ χειρότερο: ἀλήθεια: ποῦ σιωποῦν γίνουναὶ δπλατήρια.

Κι' ἄμποτε ὄλα νὰ σπᾶσουνε ὄσα μὲς εἶστε ἀλήθεις: μᾶς—εἶνε γιὰ σπάτιμο. Εἶνε ἀκόμη μερικὰ σπήτια γιὰ χτίσιμο!

Τάδε λέγει Ζαχαρούστρας.

Οἱ ἔξοχοι ἄνδρες

Ἦσυχος εἶνε ὁ βυθὸς τῆς θάλασσας μου: ποῖος θὰ κἀντευε καὶ τί ἀστειὰ τέρατα μὲσα του κἀβει!

Ἀτάρχη εἶνε τὰ βᾶθη μου: μὰ λαμποκοποῦν ἀπὸ αἰνίγματα, ποῦ κολυμποῦν, καὶ γέλοια.

Ἦσαν ἔξοχοι ἄντρα εἶδα σῆμερο, ἓνα πανηγυριώτη, τιμωρητὴν τοῦ Πνεύματος, ὁ πὼς ξεκαρδίστικος ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὰ γέλοια βλέποντας τὴν ἀσχημὰ του! Μὲ φουσκομένα στήθια σὰν ἐκείνους ποῦ ἀνασαινοῦν στεκότανε ὁ ἔξοχος ἐκεῖ σιωπῶντας.

Ἐπάνω του κκαυόντανε ἀσχημὰς ἀλήθεις, μὲ τὸ σακχὶ τοῦ κκαυηγοῦ καὶ ξεσχημᾶνα ρούχα, κ' εἶδα ἐπάνω του πολλὰ ποῦ κκαυουνταν ἀγκάθια—μὰ δὲν εἶδα τριαντάφυλλο κα ἓνα.

Δὲν ἔξευρε ἀπὸ γέλοια κι' ἀπ' ἄμορφια. Κα σκοτεινὸς ἐγύρισεν ὁ κκαυηγὸς ὀπίσω ἀπὸ τὸ δάσος τῆς Γνώσῆς.

Ἀπ' τὸν ἀγῶνα ἐγύρισε ἐστὸ σπῆτι τοῦ ποῦχε μὲ τὰ θεριά, καὶ μὲσα ἀπὸ τὴ σοβαρότητά του ἀκόμη καὶ τόρα ρίχνει τὴ ματιὰ του ἐν ἀγῶνα θερῖο ἀκατανίκητο!

Σὰν μιὰ Γίγνη στέκει πάντα ἐκεῖ, ποῦ θέλει νὰ πηδηθῆ! Μὰ δὲ μ' ἀρέσουν αὐτὲς οἱ ψυχὲς ποῦνε δεμένες ἐστὸ ζυγὸ καὶ δὲν αἰσθάνουμαι κκαυμὶξ ὄρεξι γιὰ ὄλους αὐτοὺς ποῦ ὑποχωροῦν.

Καὶ σεῖς μοῦ λέτε, φίλοι μου, πὼς δὲν πρέπει νὰ φιλονικιοῦμε γιὰ ὄρεξη καὶ γιὰ γέψη!

Ὅρεξη, εἶνε βῆρος ζυγαριὰ καὶ ζυγιστῆς ἀντάμα, κι' ἀλοῖμονο ἐστὸ κἀθε τί ποῦ ζῆ καὶ θᾶθελε νὰ ζῆ

χωρίς μιλωνεικία για βάρος για ζυγαριά και για ζυγιστήν.

Εάν θά κουράζουταν από την έξοχότη του αυτός ο έξοχος, τότε μονάχα θά ψήλωνε ή θμωρριά του.

Και μόνον εάν θά στραφῆ από τον έκυτόν του, τότε πάνω από τον ἴδιον του τον ἴκτιο θά πηδήξῃ —κι' ἀλήθεια—μέσ στον δικό του ἥλιο.

Πολύ καιρό καθότανε στον ἴκτιο ο τυμωρριῆς του Πνεύματος, τὰ μάγουλά του χλόμιαναν κ' ἡ πείνα τὸν ζεθέωσε ἀπ' τὸ πολὺ καρτερί.

Καταφρόνια εἶνε ἀκόμα μέσ στη ματιὰ του κι' ἀηδία κρύβεται στὸ στόμα του. Τώρα σχεδὸν ἀναπαύεται, μὰ ἡ ἀνάπαψή του δὲν πῆγε ἀκόμα νὰ ξεπλωθῆ τὸν ἥλιο. Σάν τὸν τὰρο ἔπρεπε νὰ κάμνη κ' ἡ εὐτυχία του ἔπρεπε νὰ μυριζῆ ἢ κ' ὄχι τῆς Γῆς τὴν καταφρόνια.

Ἦθελα νὰ τὸν ἐδλεπα σάν ἕναν ἄσπρο τὰρο ὁ πού μπροστά ἀπὸ τὰροτρο φουρμάν, μουγγρίζει κ' ἔπρεπε ὕμνος γιὰ κάθε ἐπίγειο νᾶνε τὸ μούγγρισμά του!

Τὸ πρόσωπό του εἶνε ἀκόμα σκοτεινὸ καὶ τοῦ χερσὶ ὁ ἴκτιος πάνω του παίζει.

Θολωμένη ἔχει ἀκόμα τὴ ματιὰ.

Ἡ ἐνέργειά του ἡ ἴδια δὲν εἶνε παρα μιά σκια ἐπάνω του μινιμέν. Τὸ χέρι σκοτεινιάζει τὸν ἐνεργητικόν. Ἀκόμα δὲν ἔβρινε ἀνώτερος ἀπ' τὴν ἐνέργειά του.

Μ' ἀρέσει νὰ βλέπω πάνω του τὸν τράχηλο τοῦ τὰρου, μὰ θέλω καὶ εἰς τὸ μάτι του νὰ βλέπω μάτι ἀγγέλου.

Καὶ τὴν ἡρωϊκὴ του θέληση πρέπει νὰ τὴν ξεχρησῆ. Ἐηλωμένος πρέπει νὰ μοῦ εἶνε καὶ ὄχι ἔξοχος. Νὰ τὸν ψηλώσῃ ἔπρεπε ὁ ἴδιος ὁ αἰθέρας ὁποῖον δὲν ἔχει θέληση.

Αὐτὸς ἐδχμκε θεριὰ κ' αἰνίγματα ἔχει λύσει· μὰ ἔπρεπε τοῦτα τὰ θεριὰ καὶ τὰ αἰνίγματά του νὰ τὰ λυτρώσῃ πρώτα, καὶ σὲ παιδάκια τ' οὐρανοῦ νὰ τὰ μεταμορφώσῃ.

Ἡ Γνώση του ἀκόμα δὲν ἔμαθε νὰ μᾶς χαμογελά καὶ νᾶνε δίχως φθόνου. Τὰ πάθη του ποῦ τρέχουνε σὰ χεῖμαροι ἀκόμα μέσ ἐπὶ νερά τῆς ὁμορφιάς δὲν βρῆκαν ἡσυχία.

Ἀλήθεια, δὲν πρέπει ὁ Πόθος του νὰ σιωπᾷσῃ καὶ νὰ βυθισθῆ ἐπὶ τὸν κόρο μέσα, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν ὁμορφιά. Ἡ χάρη εἶνε γτῆμα τοῦ παλληκαριοῦ ποῦχει ὕψηλὴ τὴ σκέψη.

Καὶ πάνω ἐπὶ κεφάλι του τὸ χέρι ἀκουμπισμένο, ἔτσι ἔπρεπε ὁ Ἡρῶς νὰ ξεκουράζεσαι, κ' ἔτσι ἔπρεπε ἀκόμη νᾶνε ἀνώτερος ἀπ' τὴ ξεκούρασή του.

Μὰ ἴσια ἴσια ἐπὶ τὸν Ἡρῶα τὸ ὄραϊο εἶνε τὸ δυσκολώτερο ἀπ' ὅλα. Ἀπιστο εἶνε τὸ ὄραϊο ἀπὸ κάθε ὁμηρικὴ θέληση. Πότε πολὺ, πότε λιγώτερο, αὐτὸ ἴσια ἴσια ἐδῶ εἶνε πολὺ, καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ κυριώτερο. Νὰ στέκεστε μὲ ἀνεργα τὰ νεῦρα καὶ μ' ἐλευθερωμένη θέληση, αὐτὸ εἶνε τὸ δυσκολώτερο γιὰ τὰς ὁ ἔξοχο!

Ὅταν ἡ Δύναμη γίνεται πρόσχηρη καὶ καταβαίνει τόσο ποῦ νὰ μπορῆ νὰ φαίνεται, ὁμορφιὰ ὀνομάζω ἐγὼ τέτοιον καταίβασμα.

Κι' ἀπὸ κανένα δὲν θέλω τόσην ὁμορφιὰ ὅσην ἀπὸ ἐσένα, Δυνατέ, ἡ καλωσύνη σου νᾶνε ἡ ὑστερινὴ αὐτοκατανίκησί σου. Ἐάν μπορεῖς νὰ κάμῃς ὅλα τὰ κακὰ, γι' αὐτὸ θέλω ἀπὸ σενα καλωσύνη.

Ἀλήθεια συχνὰ γελῶ μ' αὐτοὺς τοὺς ἐξασθενημένους, ποῦ φαντάζονται πῶς εἶνε καλοὶ γιὰτὶ ἔχουν στραβὰ τὰ ποδάρια.

Τῆς κολώνας τὴν ἀρετὴ νὰ ζηλεύης, ποῦ γίνεται ὁμορφώτερη καὶ πιὸ λεπτὴ, μὰ μέσ τῆς πιὸ στερεῆ ὅσο ψηλὰ ν' ἐβαίνει. Ναι, σὺ ἔξοχε, πρέπει νὰ γένῃς ὁμορφος καὶ τὸν καθρέφτη νὰ κρατῆς μπροστά ἐπὶ τὴν ὁμορφιά σου.

Τότε θ' ἀνατριχιάσῃ ἡ ψυχὴ σου ἀπὸ πόθους θεϊκούς, καὶ μὴ λατρεῖα θᾶνε ἀκόμη ἐπὶ ματιότητά σου.

Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστήριον τῆς ψυχῆς, μόνον εάν θὰ τὴν παραιτήσῃ ὁ Ἡρῶς τότε τὴν πλησιάζει, ἐπ' Ὀνειρο—ὁ ὑπὲρ—Ἡρῶς.

Τάδε λέγει Ναρκατούστρας.

Ἡ χώρα τοῦ Πολιτισμοῦ

Εἶχα πετάξει μακριὰ μέσα ἐπὶ τὸ Μέλλον, καὶ μ' ἔπιασε ἕνας τρόμος.

Κι' ὅταν εἶδα γύρω μου, κύταξε! ὁ χρόνος μόνον ἦταν ἐκεῖ ὁ μόνος σύγχρονός μου.

Κ' ἐγύρισα ὀπίσω, ἐπὶ μέρος μου—κι' ὀλοένα βιαστικός, ἤρθα σὲ σᾶς, καὶ ἐπὶ τὴν χώρα τοῦ πολιτισμοῦ.

Γιὰ πρώτη φορὰ ἔφερε μάτια μαζί μου νὰ σᾶς δῶ, καὶ καλοὺς πόθους ἀλήθεια, μὲ λαχτάρω ἐπὶ τὴν καρδιά σᾶς ἤρθω.

Μὰ τί μοῦ συνέβη; Μ' ὄλο τὸν τρόπο ποῦχα ἔπρεπε νὰ γελάσω! Ποτέ μου δὲν ξανάειδα τέτοιον πράγμα παρδαλό. Γελοῦσα καὶ γελοῦσα, ἐνῶ τὸ πόδι μου ἔτρεψε κ' ἡ καρδιά μου ἀντάμα, καὶ εἶπα—ἐδῶ λοιπὸν εἶνε ἡ πατρίδα ὅλων τῶν χρωματουκωτιῶν! Μὲ πενήντα μουντζαλιῆς μπογιατισμένοι, στὰ μέλη καὶ ἐπὶ τὸ πρόσωπο ἔτσι γιὰ ἐκπληξή μου κάθουσαν ἐκεῖ σεῖς οἱ σημερινοὶ!

Καὶ μὲ πενήντα καθρέφτες γύρω σας, ποῦ ἐκόλαζον κ' ἐμιμοῦνταν τοὺς χρωματισμούς σας!

Ἀλήθεια δὲν θὰ μπορούσατε νὰ φορεῖτε καλύτερη προσωπίδα, ἀπὸ τὸ ἴδιον σας τὸ πρόσωπο, σεῖς οἱ σημερινοὶ! Ποῖός θὰ μπορούσε νὰ σᾶς—ἀνιγνωρίσιμ! μὲ τὰ σημάδια τοῦ παρασμένου καιροῦ, κ' ἐπάνω; αὐτὰ τὰ σημάδια ἄλλα καινούρια σημάδια παρασμένα, ἔτσι κρυφτήκατε καλὰ ἀπὸ ἐσεῖνους ποῦ ξέρουν κ' ἐξήρουν τὰ σημάδια.

Καὶ μὲ τὸ νᾶνε κανεῖς ὁ ἐτάζων καρδιά καὶ νεφροῦς, ποῖός πιστεύει ὅτι σεῖς ἔχετε νεφροῦς; σεῖς φαίνεστε πακέττα ἀπὸ χρώματα καὶ δελτία καλλημένα.

Ὅλοι οἱ καιροὶ κ' ὄλοι οἱ λαοὶ κυτᾶζουν φρόνην μίγδην ποῦ μέσ' ἀπ' τῆς καλύπτρες σας, ὅλα τὰ ἔθνη καὶ οἱ Πίστες μιλοῦνε ἄλλ' ἀντ' ἄλλων μεσ' ἀπ' τοὺς μορφατισμούς σας.

Κι' ἂν ἤθελε κανεῖς νὰ βγάλῃ ἀπὸ πάνω σας, χρώματα, πανωχρώματα, καὶ μορφατισμούς καὶ καλύπτρες, θὰ τοῦ ἀπόμεινε μονάχα ἕνα πλάσμα νὰ τὸ βλέπουν τὰ πουλιὰ νὰ φεύγουν τρομαγμένα.

Ἀλήθεια, ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι τὸ τρομαγμένο τὸ πουλί, ποῦ μὴ φορὰ γυμνοῦς; σᾶς εἶδα δίχως χρώμα, κ' ἐπέταξα μακριὰ πρὸ σας, σάν εἶδα καὶ τὸ σκελετὸ νὰ μοῦ γυροῦν ἀγάπη. Θὰ προτιμοῦσα νᾶμουνα ἐργάτης μέσ' ἐπὶ τὸν Ἄδη καὶ νὰ δουλεύω ἐπὶ τὴν σκιά τῶν παρασμένων χρόνων. Σεῖς εἶστε ἀκόμη πιὸ ἀχαμνοὶ κ' ἀπ' τοὺς νεκροὺς ἐπὶ τὸν Ἄδη! Αὐτὸ, ναι αὐτὸ εἶνε στὰ σπλάχνα μου φαρμάκι, νὰ μὴ μπορῶ μῆτε γυμνοῦς μῆτε ντυμένους νὰ σᾶς ὑποβῆρω, σᾶς τοὺς σημερινοὺς.

Κάθε κακὸ προμήνυμα γιὰ τὸ Μέλλον, καὶ κάθε σκιάχτρο τῶν πουλιῶν εἶνε πιὸ γατῆνιο καὶ πιὸ ἤμερο ἀπ' τὴν «Πραγματικότητά σας».

Γιατὶ ἔτσι μιλάτε Πραγματικοὶ εἶμαστε πέρα καὶ πέρα καὶ δίχως πίστη καὶ πρόληψη; ἔτσι φουσκώνεστε—ἄχ, καὶ δίχως στήθια!

Ναι, πῶς θὰ μπορούσατε νὰ πιστεύετε, σεῖς οἱ παρδαλοὶ!—σεῖς ποῦ εἶστε ζωγραφιῆς τοῦ Κάθε τί, ποῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐπιστεύτηκε!

Σκέψες τῆς πίστεως εἶστε σεῖς ποῦ ἐδῶ κ' ἐκεῖ πλανῶνται, καὶ φοντάδες ὅλων τῶν στοχασμῶν. Ὅντα ἀναξιοπίστα, ἔτσι σᾶς ὀνομάζω σᾶς τοὺς πραγματικούς!

Ὅλοι οἱ χρόνοι φλυαροῦν ὁ ἕνας κατὰ τοῦ ἄλλου μέσ ἐπὶ τὸ πνεῦμα σας, κ' ὅλων τῶν χρόνων τὰ ὄνειρα κ' οἱ φλυαριῆς ἦταν πραγματικώτερα ἀπὸ τὴν ἐξυπνάδα σας!

Σεῖς οἱ εἶστε, γι' αὐτὸ εἶστε ἀπιστοὶ. Μὰ ἐ-

ΑΓΚΑΘΙΑ ΚΑΙ ΤΡΙΒΟΛΟΙ

Τ' ΑΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡ ΓΙΑΝΝΗ

Ὁ Κύρ Γιάννης ὁ Μαριόλος, ἀπὸ τὴν Καστοριά τῆς Μακεδονίας, ἦταν ὁ πρὸ ἡμερῶν χασάπης ποῦ γνωρίζω, ὁ πρὸ ἀνοιχτοκαρδός, εἶχε ὅμως μὴ καλὰ μακρὰ νὰ κάμῃ ἀπ' τὸ πρῶτο ὡς τὸ βράδυ χωρατᾶδες μ' ὅποιον λάχρ. με τὴ γυναικῆ του, με τοὺς πελάτεις του, με τοὺς γειτόνους· ἐπὶ τὴν ἀνάγκη ἄμα δὲν εἰρίσκε κανένα νὰ ξεσπᾷσῃ εἶδνε σ' τὴν οὐρὰ τοῦ σκύλου τὸν τενεκὶ καὶ κωμάρωνε τὴν πρῆλὸν τρέξιμό του. Σ' τὴ γειτονιά τὸν ἐβγάλλανε κανεῖς γιὰ ἕνα μασκαραλῆνι ποῦπαχε πρόπερσον ἤθελε δὲλαδῆς νὰ βάλῃ μαζὲν τὰ μαλλιά καὶ τὰ μουστάκια του, π' ἀρχίζαν νὰ ξεσπᾷζουν, γιὰ νὰ ρουγουρῇ δὲ λιγὰκι σ' τὴ γυναικῆ του τὴ κοπελλοῦδα, μὰ ἡ ἔρμεις ἡ τριχὲς ἀντὶ νὰ γίνουν μαζὲν γείωννε κίτρινες σάν

τὸ χρυσάφι, ἔτσι ἀπὸ δικαλικὴ συνέργεια! Πρὸ τῆς ἔπλωνε καὶ τῆς ξανάπλωνε μὲ χίλια ἀντιφάρμακα γιὰ νὰ μακρυσουν, ἀλλ' αὐτῆς μένονν πάντα κίτρινες, ὡς ποῦ ἀναγκάστηκε νὰ ξουρίσῃ σὺρζακάθε τρίχα του. Οἱ μάγκες τῆς γειτονιάς βλέποντας τὸ ξαφνικὸ αὐτὸ χρώμα τῆς ζήλευσαν τοῦ κολλήσανε τὸ παρατσούκλι. Ἐν' ἀπὸ τὰ πολλὰ χονδραστεῖά του ἦτανε νὰ φέρῃ μὴ νύχτα κλεισμένους σ' ἕνα σακκὶ τρεῖς τέσσαρες γάτους καὶ νὰ τοὺς ἀπολύσῃ σ' τὴν κάμαρα τῆς πεθεράς του, δίχως κανεῖς νὰ τὸν νοιώσῃ φαντασθῆτε τώρα τὸ πατερντὶ ποῦ γίνε μεσανυχτικὰ σ' τὸ σπίτι καὶ τὴν τρομάρα τῆς φτωχῆς γρηῆς, ποῦ νόμισε πῶς κατεβῆκανε ὄλοι οἱ δίκαιοι νὰ πάρουν τὴν ψυχὴ τῆς, χῶρια ποῦ ἀγριεμμένοι οἱ γάτοι χύμησαν ἐπάνω τῆς καὶ κόντελαν νὰ τῆς βγάλουν τὰ μάτια. Αὐτὸ ἔγινε αἰτία νὰ φύγῃ ἡ πεθερὰ ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ νὰ μὴ τρώῃ ψωμί μερωμένο σ' ἀντράγγυνο ὀλόκληρο μῆνα. Ἀλλοτετε πάλι φορτώθηκε μὴ νύχτα τὴ γυναικῆ του νὰ πᾶνε σὲ ἀποκομιτικὸν σπίτι γιὰ νὰ περάσουνε τὴν ὥρα ἀπὸ νωρίς εἶχε βρέξει κ' ἡ γυναικῆ του γκρινιάζε πῶς θὰ βρισκανε λάσπες καὶ δὲν ἤθελε νὰ βγοῦνε ὡχ ἀδερρὸ καὶ σὺ!—τῆς λέει θυμωμένος—πάντα τὸν κτακλυσμὸ κατκινάσεις σ' ὅτι ἀκούσης ἂν φοβῆσαι τὴν ὕγρασια τυλιζοῦ καλὰ, σκέπασε τὸ πρόσωπό σου γιὰτὶ ἀπὸ τὴ μύτη πέρνει κανεῖς τὸ κρῦ, κ' ἐγὼ

ὄχ σ' ὀδηγῶ χωρὶς νὰ βλέπῃς κρῦτα καλὰ τὸ μπροστὸ μου κ' ὅπου βροῖσκω νερὸ θὰ σοῦ λέω—πῆδα! Ἔτσι τὴν κταπέρε νὰ βγοῦνε. Αὐτὴ κοντοῦλα, κρεμάσθηκε σ' τὸ χέρι του καὶ ἀκλόουθαγε μὲ δυσκολία τὰ δρόσελά του. Σὲ πέντε βήματα—πῆδα, τῆς λέει, Ἐλένη, εἶνε ἕνα ποταμάκι· λίγα πᾶρα πέρα—πῆδα γιὰτὶ ναι λάσπαις πᾶρα κάτω πῆδα! ἄλλο ποταμάκι. Ἔτσι πηδῶντας, σάν καρακάξια, ἡ γυναικῆ του σὲ κάθε βῆμα, ὡς νὰ φθίσουνε σ' τὸ ξένο σπίτι ἐβγάλε τὸ φαί ἀπὸ τὴ μύτη τῆς! Ἐ! μορὲ μάτιχ μου τί ἔγινε ἄμα τέλος ἔμαθε πῶς οὔτε λάσπαις ἄρῃς ἡ βροχὴ οὔτε ποταμάκια, ἀλλ' ἄδικα ξεθεώθηκε σ' τὰ πηδῆματα! Τὴν ἐπιασαν ἀμέσως τὰ νεῦρά τῆς, ἐνῶ οἱ ἄλλοι γελοῦσανε, καὶ ἄρον ἄρον γυρίσανε σ' τὸ καλῶδι του σὲ κακὴ κατάστασι. Αὐτὰ βέβαια τὰ χῶρατα δὲν ἄφριναν σ' τὴ γυναικῆ του ποῦ τρυφεραῖς ἐνθύμισαις, ἀλλ' αὐτῆς δὲν ἔβανε γνώσι καὶ γελοῦσε μοναχῶς του γιὰ τῆς ἐξυπνάδες του, μὴ ἐλπίζοντας νὰ γελάσῃ κ' ἄλλος τελευταῖος. Ἐ! σ' τὸν κόσμο ὅλα γυρίζουνε!

(Ἦνε καμμὶ ἑβδομάδα ποῦ πε μὴ μέρω σ' τὸ σύντροφό μου—ξέρεις τί θὰ σακρῶσω σ' τὴ γυναικῆ μου ἀπόψε; τῆς εἶπα πῶς θὰ φύγω βιαστικός γιὰ τὸ Λαύρι, καὶ νὰ μὴ μὲ περιμένῃ, ἀλλ' ἔξαρνα ὄχ τῆς πᾶω τὰ μεσάνυχτα, πῶς ἠκρεῖς; τυλιμένος σ' ἕνα βυιδιτόμαρο, μὲ τὰ κέρτατά του τὰ θεώρατα!—

κείνος που έπρεπε να δημιουργήσει είχε πάντα τ' αληθινά του όνειρα και ίχνη απ' άστέρια—κ' έπίστευε στην Ησίοτη!

Μισανοιγμένες πόρτες: είστε σεις που από πίσω καρτερούν των πεθαμένων τάφοι.

Κι' αυτό είναι ή πραγματικότητα σας.

«Τα πάντα, ζήζει, να καταστραφούν».

«Αχ, πώς μου στέκεστε εκεί, σεις στείροι, πόσο ισχυροί κι' άποκαλεσθόμενοι! Και κάποιος από σας είχε κάποια ύπόληψη στον έαυτό του».

Κ' έλεγε, «δεν ήταν θεός εκείνος ποδάρθε την νόχτα που κοιμόμουν κ' έπληξε από πάνω μου Κήτι: 'Αλήθεια, άρεστό, για να πλάτη κάνεις απ' αυτό μη γυναίκα!»

«Άξιολόγηστη είναι ή φτώχεια των πλευρών μου!» Έτσι έλεγε κάποιος Σημερινός.

Ναί, για γέλοια είστε, σεις οι σημερινοί! και το περισσότερο σαν θυμάζεστε το έαυτόν σας!

Κι' αλοίμονο σ' έμένα αν δεν γέγραφα να γελώ με τον θαυμασμό σας, και τρισαλιμίονό μου αν έπρεπε να καταπίνω από τα πιάτ σας την κάθε άηδία!

Μά έτσι θα πάρω μαζί σας το πράμα έλαφριά, γιατί έχω να σηκώσω πιο βαρύτερο, και δεν με μέλει αν κάθονται στο δέμα μου κύνθαροι και σερήκες!

Βαρύτερο δεν θα γενή! Και δεν θα μου έρθη από σας τούς σημερινούς ή μεγάλη μου κόρητα.

«Αχ, που θα πάω άκομα ν' άνεθώ με τον Πόθο μου! Που πάνω απ' όλα τ' άβουλά θωροά να βρω πατρίδα και χώρα μητρική».

Μά πουθενά δεν βρίσκω πατρίδα, κ' είμαι διαβάτης που περνά τούς πολιτείαις όλες, κ' ένα ξεπροβόδισμα σ' όλες τούς πόρτες.

Ξένοι είναι για με και περιγέλοιο, οι Σημερινοί, πόνε λίγοι καιρός που μ' έσπρωξε κοντά τους ή καρδιά μου. Καταστραφένος είμαι απ' την πατρίδα μου κι' από την μητρική μου χώρα.

Τώρα μονάχα αγαπώ την χώρα των παιδιών μου, που δεν άνακλήρωτες σε μακρινά πελάγη: για εκεί θα κάμω πανιά ζητώντας και ζητώντας.

Στα παιδιά μου θα το έπανορθώσω, το ότι είμαι παιδί των πατέρων μου, και σε κάθε Μέλλον μπροστά θα έπανορθώσω—τούτο το Παρόν!

Τάδε λέγει Ζηκτοούστρας.

Η άκνλίδωτη Γνώση

Σαν έβγαίνε γθές το φεγγάρι, θαρρούσα, πώς θα γεννούσε έναν Ήλιο. τόσο πλατύ και φουσκωμένο κοίττουσαν στον ούρανό.

Μά τάκαμε ψέματα, με την έγκυμοσύνη του, κι' άκόμη περισσότερο θα πιστέψωτόν άντρα στο φεγγάρι παρά την γυναίκα.

Είπε αλήθεια, πώς είναι λίγο άντρας, αυτός ο δειλός νυχτογυριστής. Με κακή συνείδησι πλανάται πάνω από τα δώματα.

Γιατί είναι φιλήδονος και ζυλειάρης, ο καλόγερος αυτός μέσα στο φεγγάρι: λαχτάρα για τή Γ' και για όλες τούς χάρες των έρωτεμένων.

«Όχι δεν μ' άρσσει ο γάτος αυτός πάνω στους στέγες! Άληδιάζω όλους, που γλυτρούν και χώνουνται μες στα μισανοιγμένα παράθυρα!»

Θεοφοβούμενος και σιωπηλός πλανάται πάνω εκεί σ' άστροκεντημένα ταπέτα. Μά δεν μ' άρέσουν των άντρων τα σιγανά πατήματα που πάνω τους δεν κουνούν άούτ' ένα αν σπυρούν.

Κάθε τίμιου ανθρώπου τα βήματα μιλούν, μά ή γάτα περπατάει κρυφά πάνω στα δώματα. Κότταξε σ' ά γάτα προβέβαιε το φεγγάρι και δίχως είλικρίνεια.

Την παραβολή αυτή την κάμνω για σας, υποκριται εύχίσθηται, που θέλετε την «Άδωλη Γνώση»! Σεις είστε—Φιλήδονοι!

Και σεις αγαπάτε την Γ' και τα Έπίγεια. Σας έννόησα καλά! Μά είναι ντροπή μες στην άγάπη σας και κακή συνείδηση.

Με το φεγγάρι μοιάζεστε!

«Έχουν πείσει το Πνεύμα σας να καταφρονή το κάθε έπίγειο, μά δεν μπόρεσαν να πείσουν και τα σπλάχνα σας γιατί σε σας αυτά είναι πιο δυνατά από το Πνεύμα σας!»

Και τώρα το Πνεύμα σας ντρέπεται, πόνε υποταγμένο στον σπλάχνων σας τή θέλησι, και παίρνει δρόμους κρυφούς για να ξεφύγη τής ίδιας τής ντροπής του

αυτό θάταν για με το ύψηλότερο—έτσι λέει μέσα του το ψεύτο—πνεύμα σας—να κυτάξετε τή ζωή δίχως πόθο, κι' όχι σαν ένα σκυλί με κρεμασμένη γλώσσα.

Εύτυχισμένος νάσαι βλέποντας, με θέληση πεθαμμένα, δίχως διάθεση άπραχτική κ' έγωϊστική έπιθυμία—νάσαι κρύος και σταχτερός σ' όλο το σώμα μά με το φεγγαριού τα μεθυμένα μάτια!

Αυτό θάταν για με το καλλίτερο—έτσι ξελογιάζεται μόνος του ο ξελογιασμένος—νάγαπās την Γ' όπως την αγαπās το φεγγάρι και με το μάτι μόνο να χανδύη: την όμορφή της.

•Κι' αυτό ένομάζω έγώ «Άσπιδη Γνώση» όλων

των πραγμάτων, να μη γυρεύω τίποτε από τα πράγματα παρά μονάχα να μπορώ να κάθουμαι άντικρύ τους σαν ένας καθρέφτης εκατόμματος».

«Ό έσεις άντίστητοι υποκριται, φιλήδονοι!»

Σας λείπει ή άθωότητα του Πόθου, και γι' αυτό καταλαλείτε την έπιθυμία.

Κ' έτσι είναι, δεν αγαπάτε σεις την Γ' σαν δημιουργοί, σαν γεννητόροι, που χαίρονται για να πλάσουν.

Που υπάρχει άθωότης; όπου υπάρχει θέληση για παραγωγή. Και όποιος θέλει να πλκασί πάρα πέρα από τον έαυτόν του, αυτός έχει για με τή πιο άθωα θέληση.

Που υπάρχει όμορφή; Έκεί που έγώ πρέπει μ' όλη τή θέληση να θέλω, εκεί που θέλω να γαπώ και να φανίζομαι, για να μη μείνω μοναχά ή είς κόνα σαν μια είκόνα.

Άγάπη και καταστροφή. αυτά αίώνια παγαίνου άντάμα: θέληση για έρωτα, θα πη πώς θέλεις να πεθάνης—Έτσι μιλώ σε σας τούς φοβιτσιάρηδες.

Και το γυναικωμένο στραβοκότυγκμά σας θέλετε να το λέω «Έπιθεώρισμα». Και κάθε τι που άρτίνει να το ψηλαρούν με μάτια δειλά πρέπει να βαρτιστή με το όνομα «Ώροιο»! «Ό σεις που λερώνετε τα έξυγνισμένα ένόματα!»

Μά τούτο πρέπει νανε ή κατάρ σας, σεις οι άσπιλοι, που έχετε άθωα Γ' στον πώς δεν θα γεννήσετε ποτέ, κι' ά: π' να κολιπεσθαι στον ούρανό, πλαστοί και φουσκωμένοι!

Άλήθεια, γεμίζετε το στόμα σας με λόγια έξυγνισμένα, κ' έμεις πρέπει να πιστεύουμε πως ξεχειλά ή καρδιά σας, ψεύτες!

Μά τα λόγια μου είναι ταπεινά, μισά και καταφρονιμένα λόγια, και προτιμώ καλλίτερα τα ψίχουλα να πάρνω που πέφτουν κάτω απ' το τραπέζι σας σαν τρώτα.

Με τούτα πάντα θα μπορού να λέω σε σας, υποκριται την αλήθεια! Ναί, με τα ξόφλοια των στρειδειών, με τ' άγκιδόφυλλα και με τα ψαρχαθήια πρέπει κανεί, υποκριται, να σας τρώη τής μύτες!

Μολυσμένος άγέρας είναι πάντα γύρω σας και στα συμπόσια σας, γιατί στον άγέρα είναι οι φιλήδονοι στοχασμοί σας, τα ψεύδη σας κ' οι κακίες σας.

Τολμήστε πρώτα να πιστέψετε τον έαυτόν σας—στον έαυτόν σας και στα σπλάχνα σας! «Όποιο, δεν πιστεύει τον έαυτόν του λέει πάντα ψέματα».

Την προσωπίδα ενός θεού βάλατε μπροστά σας, σεις οι «Άδωλοι» και κάτω υπό την προσωπίδα ενός

Μπα! Θεός φιλίζω! Μην το κάνης κόντο, άδερρέ, του λέει εκείνος που φρόνιμος, γιατί μπορεί απ' την τρυμάρα της να πάλη τίποτε ή γυναικά σου και θα χτυπή: ύστερα το κουκάλο σου.—Μωρέ θα πάω μαζί χαρά και τίποτε: δεν θα πάλη: θα χιχτηρούη μάλιστα κι' απ' τούς τρελλούς ρόβους της, σαν 'δ' ή πώς ροκνιχάματα τώρα γίνονται μονάχα οι άνθρώποι... Τό γεννάει βγάνει μάτι. Σαν ήρθαν τα μεσάνυχτα στραβωμένος απ' την τρελλή του λήξη, κανένα δεν χιουσε: μ' ένα δεύτερο κλειδί άνοιξε την έξωπόρτα σαν κλέφτης, χωρίς κανείς να τον νοιώσει, και 'κει δ' ά, στο έμπασμα τού φως ενός κεριού, έκαμα την τουαλέτα του: έγωσε το κεφάλι του σ' να βοϊδοτόμαρο, τολιχίτα κελιά κελιά, το σουθλόραψε με μια σκακιόρα κελιά κελιά, για να μη του φεύγη και γύρω στα μάτια του έτριψε φώσπορο για να λάμπουν διαολικά σ' το σκοτάδι, μεσ' απ' το τομαριού της τρύπαις: σ' την κρυφή δυά ροβιέρ κέρτατα, μπορούσαν να σιχίζουν και τον ίδιο τον Βελζεβούλη! Έτσι, ευχαριστημένος απ' τον έαυτόν του, έβγαλε τα παπούτσια του, άνέθηκε σιγά σιγά τής σακίας και στάθηκε σ' την πόρτα τής κρεββατοκάμαρας. Τι παράξενο πράμα! Κήτι σαν μούγγρισμα άκούγεται, λες και να χωνήκει 'κει μέσα κανένα... Άλλο θούδι: τί διαολό! ή γυναικά του ροχαλιζει: έτσι σαν να είναι τύφλα σ' το μεθύσι: μπαιναι μέσα με όρμη και σ' τ' άχνό το

φως του κωνδυλιού... ο του θάμματος! ξεχωρίζονται δυά κεφάλια σ' το κρεββάτι, ξεχωρίζονται μουστάκια σαν του βοδιού την ούρα! —Αχ! μωρή στρίγγλα, σ' έραγα! Βγαίνει μαχ βραχνή, πνιγμένη φωνή και πετιέται σαν λίκος σ' το κρεββάτι και γίνεται μαζί τους ένα κουδούρι! Με τόνω χέρι άρπάζε τή μούσαφιξη από το σβέρκο και τον σρίγγει και με λίκωσ την τραβή, σαν να θέλη να τού ξεβιδώσει το κεφάλι, με τ' άλλο παλεμάει να λυθωρώσθ το κορμί του απ' το τομαρι, που τον έμπυδιζει, μά δ' εν το κατορθώνει, γιατί σαν μά σπαρης το στερέωση πνιγεται κι' άγκυμαχίεται και σαν τή σβούρα στριθγοροή, με το κήκου! Τό τομαρι είναι καλή καλλημένο! Σ' το τέλος πέρνει την άπόρτα πώς έχει βοδινο κεφάλι και μη βρίσκοντας μαχίρι: επάνω του, σκέπτεται να ξετελέψη τον κλέφτη με τα κέρτατα! Η γυναικά του πετάγεται ξαφνικά, τρομαγμένη σ' τον ύπνο της, και τι να ιδή: ένα σιχάχτρο τρικυθέρτο, που όλόθε χοροπηδούσε και μούγγριζε και χτυπιώτανε με το φιλο της και άρριζε σαν το σκυλί το λυσσάρικο και κουτουλούσε ροβιέρ με τα θεώρατα κέρτατά του! —Θε και Κύριε! Γειτόνοι για το θεό προφτάξετε! Σεφωνή σαν τρελλή και χυμ' ν' άνοιξη το παραθύρο: σε πέντε λεπτά όλη ή γειτονιά σηκώθηκε σ' το ποδάρι απ' τής φωνής της. Πρώτη ση-

κώθηκε, με τα νυχτικά της, ή Κυρά Μακωλαίνα ή ξελεχώστρα, με τής τρεις κόρες της, σε λίγο δε μαζεύτηκαν από κάτω κι' ο άντικρυός ο μπακαλής με τή γυναικά του, κι' ο σιφρ Δημητράκης, ο Δικηγόρος κι' άλλοι καλοί γειτόνοι, έτοιμοι πάντα σε κάθε περίπτωση να βοηθήσουνε. Η δόλια ή γυναικα με τα πρώτα της ξεφωνήματα σωραίσθηκε σ' το πάτωμα, βουθή και παγωμένα, άλλ' απ' τ' άνοιχτό παράθυρο έκουγαν οι από κάτω μια φουβερή άντάρα, σαν να πλεδαν δέκα δρόκου! —Τι να κάμωμε τώρα: να φέρωμε μια σκάλα ν' άνεθώμε απ' το παράθυρο, ή να σπάσωμε την έξωπόρτα; —Καλλίω να ξυπνήσωμε την άστονομία—είπε ο δικηγόρος ο παρ' είδημονας: σ' αυτά τα πράγματα. Ο κύρ Αντώνης ο μπακαλής έτριξε πρόθυμα σ' το σταθμό και σε λίγη ώρα πλάκωσαν τρεις άστυφύλακες μ' ένα χωροφύλακα. —Τι πράχει βρε παιδιά: πούος κάθεται 'δώ μέσα: —Ο Κύρ Γιάννης ο Μακεδόνης, ο χασάπης. —Μακεδόνης λέει: κάποιος πετοσκόβουσε οι Βουλγάρου! Άπάνω τους, μωρέ παιδιά! Φέρτε γιλήγορα μια σκάλα... Άπ' το μπακαλιό φέρανε μια σκάλα και τή

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΚΑΣΙΔΑΚΕΩΣ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Φίλε κ. Διευθυντά,

Σ' ένα του γράμμα δ' ανταποκριτής του κ. Ι. Σ. παρακινεί νά μήν πειράζουμε τόν κ. Χατζιδάκιν ως άνθρωπο τάχα τῆς ἐπιστήμης. Ἔχει δικιο ὁ κ. Ι. Σ. πῶς οἱ ἐπιστήμονες εἶνε σεβαστοί. Εἶναι ὅμως σεβαστοί ὄχι μοναχά με τὸ νά κατέχουν ὑπερσυντέλειους καὶ γενικὰς ἀπόλυτας, παρὰ καὶ γιατί γνωρίζουν πῶς ἀπτοὶ πρῶτοι νά σέβονται τοὺς ἄλλους. Ὁ καθηγητῆς ἡμῶν, πού εἶπαμε, ὅσο κι' ἂν τοῦ φέρθηκαν οἱ ἄλλοι ἀρχοντικά, ποτέ του με κανένα δὲ συζήτησε, δίχως νά βαρβαρολογῆσει καὶ νά στρεβωδικοῦσῃ, εἴτε συζητούσε με δικούς μας, εἴτε με ξένους. Ἔτσι φέρθηκε με τὸν Βερναρδάκη, τὸ Ροῦτῆ, τὸν Ψυχάρη, τὸν Ἐφταλιώτη, τὸν Πάλλη (1), τὸν Πετροκόκκινο, τὸ Γκαλ καὶ νομίζω μιὰ φορά τὸλμησε καὶ τὸ Γκαλαορίτη (2) νά κατηγορήσει. Τὸ μόνο δικό μας πού ποτέ του πίνεσε εἶνε ὁ Κόντος, κι' ἀπτό: σά νά μοῦ φαίνεται πῶς γλύτωσε, ἐπειδὴς ὁ ἔπαινος του τοῦ χρησίμευε γιὰ νά βαρβαρολογῆσει ἄλλους. Ἐνας μιὰ φορά συζητώντας μ' ἕνα του φίλο ὑποστήριξε πῶς πρέπει νά καταργηθῇ ἡ θανατικὴ ποινὴ, κι' ὁ φίλος του πολὺ σωστά, νομίζω, τ' ἀπάντησε: «Αἱ κάνουν τὴν ἀρχὴ αἱ δολοφονίαι». Ἔτσι ἂς ἀρχίσει πρῶτα ὁ κ. Χατζιδάκις νά μιλεῖ σάν ἄνθρωπος—καὶ πρῶτα πῶτα ἂς μάθει τὴν ἀλήθεια—καὶ τότες ἂς ἀπαιτεῖ νά τὸν σέβεται κι' ἀπτόν ὁ ἄλλος κόσμος.

Βέβαια εἶνε γνωστό πῶς ἡ κακογλωσσία τοῦ κ. Χατζιδάκειος πηγάζει ἀπὸ ἄκοσμιὰ καὶ ἀξιοσύνη. Μὰ εἶνε τὸ ἴδιο γνωστό πῶς τέτοια λογῆς ὑποκειμένα μοναχά παίρνουν ἀπὸ ἕνα μου καὶ ἕνα σου κ' ἕνα παραπάνου. Μιὰ παροιμία Ἐθνικὴ—ἡ Ἰουδαία, ὅπως δίχως ἄλλο θῆλεγε ὁ κ. Χατζιδάκις—πολὺ σωστά λέει:

Ἔχεις τὸ χωριότῃ φίλο;
Βάστα καὶ κομάτι ξύλο.
κι' ἀνάλογα λέγε καὶ σύ:
Ἔχεις τὸ χωριότῃ ὄχτρο;
Κλώτσα τον στὸ ψυχή.

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

(1) Τὴν ἐποχὴ τῶν Ἑβραϊστικῶν, ζέροντας πῶς ἦταν ἀδύνατο νά λάβει ἀπάντησιν, τὴν ὠρελήθηκα ὁ κ. Χατζιδάκις γιὰ νά σπείρει τὴν χωριατέα του σ' ἀνατολὴ καὶ δύση. Ἄνθρωπος ἐπιστήμονας με λίγο κόσμο κι' ἀρχοντιά δὲν θά καταδέχονταν τέτοια ἀνανδρόσιν. Γιατί τί χρησιμέθει ἡ ἐπιστήμη εἰδὼν ἂ μᾶς κατετρέθει τὴν βουχὴ—τὴν ψυχὴ τῆ δικῆ μας καὶ τὴν ψυχὴ τῶν ἄλλων;

(2) Ἀπὸ ἔτυχε λόγος, ἄς πῶ καὶ τοῦτο τὸ περιστατικό. Ὅταν τὸ περασμένο καλοκαίρι εἰμουν στὴν Ὀλλάνδα, πῆγα νά δω τὴν περίφημη βιβλιοθήκη τοῦ Λάιντων κ' ἐκεῖ παρατήρησα δύο ντουλάπια με Museum CATSIANUM χρυσοῦ γράμματο ἀπ' ἐξω. Ἦκεῖ φυλάνε ἡρησαστικὰ κάθε ἐγδοσὴ τοῦ ποιητῆ Cats, πού τὴ ζωγραφιὰ του τὴ βρίσκει μέσα σ' ὅλες τὶς Ὀλλανδικὰς πινακοθήκας. Τὴν κατόπι μέρα ρώτησα ἕναν καθηγητῆ κάτοχο καὶ τῆς φιλολογίας μας, πού θά κατατάξῃ τὸν Cats, ἂν π. γ. εἶνα: ἴσως με τὸ δικό μας τὸ Σολωμὸ καὶ τὸ Βαλαορίτη. «ὦ, ὄχι, ὄχι», μοῦ εἶπε ὁ τίμιος καὶ φιλάληθος Ὀλλαντὸς: «Δὲν ἔχει τόση ἀξία!» Κι' ὡς τόσο κοίταξε πῶς τὸν τιμοῦν οἱ Ὀλλαντοί. Δὲ μοιάζουν με τοὺς ἀνθρώπους κάποιου μέρους πού δὲν ὑπάρχουν παρὰ ξενοδοσιβάστες φρογκολοεβαντίνου καὶ λιθόγλυτοι ὀγκάλου.

Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Φίλτατε Νουμά

Ἀποροῦμεν πῶς βρέθηκαν με τὴν τελευταία ἀστιατρικὴ ἐπιθεώρησι μερικὰ ξενοδογεῖα καὶ μαγειρεῖα ἀνά-

θεοῦ κρύβονταν τὸ ἀπαίσιον τὸ σκυληκόμουτρο σας.

Ἀλήθεια, ξεγελάτε, σεῖς οἱ «θεωρατικοί». Κι' ὁ Ζαχαροῦστρας ἦταν μιὰ φορὰ τρελλὸς με τὸ θεϊκό σας δέμα. γιατί δὲν ἐφαντάζονταν ποτὲ τὶ φεῖδια εἶχε πᾶνω.

Τὴν ψυχὴ ἐνὸς θεοῦ ἐνόμισα πῶς ἐβλεπα νά παιζῇ στὰ παιγνίδια σας, σεῖς με τὴν ἀθώα Γνώση! Καμμιά τέχνη καλλίτερον δὲν ἐφανταζομένου ἀπὸ τῆς τέχνης σας.

Ἀκαθαρσίες τῶν φειδιῶν καὶ βρώμεις μοῦκρυβε ἡ ἀπόστασι ἀπὸ σᾶς. Καὶ δὲν ἤξευρα πῶς ἐδὼ πέρα κρύβονταν ἡ πονηριὰ ἡ φιλήθωνη μιὰς κίτρινογούστρας.

Μὰ σᾶς ἐπλησίασα, κ' ἐξημέρωσε—καὶ τόρα ξεμερώνει καὶ γιὰ σᾶς—πᾶνε τοῦ φεγγαριού! Ἀγάπες!

Γιὰ δέτε τοί Πῶς στέκεται γλωμὸ κι' ἀπορημένο μπροστὰ στὴ γαρρυγῆ!

Νά, ἐρχεται ἡ φλογερή,—ἡ ἀγάπη της ἐπὶ τῆ προβέλει! Ἀθώα εἶνε, καὶ Πόθος δημιουργικός ἡ κάθε Ἡλιοαγάπη.

Γιὰ ἴδετε! Πόσο ἀνυπόμονος ἀπὸ τὸ κῆμα βγαίνει! Δὲ νοιώθετε τὴν δίψα του καὶ τὴ θερμότη σ' ἀγάπης του ἀνάσα;

Θέλει νά πιῇ τὴ θάλασσα καὶ νά ρουφήξῃ τὰ βῆθη της ἐπάνω. Καὶ φουσκώνει ὁ πόθος τῆς Ὀκλασας με γίλια στήθια.

Φιλημένη καὶ ρουφηγμένη θέλει νᾶνε ἀπ' τὴ δίψα τοῦ Ἡλίου. Ἀγέρως θέλει νά γενῆ καὶ ὄψος καὶ μονοπάτι τοῦ Φωτός κ' ἡ ἴδια Φῶς νά γενῆ!

Ἀλήθεια, σάν τὸν Ἥλιον ἀγαπᾷ τὴν Ζωὴ κι' ὄλες τοῖς βαθοθάλασσας.

Αὐτὸ θά πῇ γιὰ με Γνώσι: κάθε βῆθος πρέπει ἐπάνω—τὰ ὄψη μου!

Τάδε λέγει Ζαχαροῦστρας.

(ἀκολουθεῖ).

στησαν, πρῶτος δὲ ὁ χωροφύλακας ἀνέθηκε θαρρετὰ με τὴ ξιρολόγη σ' τὸ χέρι μίλις πῆγε νά πηδίσῃ σ' τὴν κἀμαρα, γριζεῖ πίσω μονομιξῆ, με μᾶτια γουρλωμένα καὶ σταυροκοπιέται καὶ κατακυλάει ἀπὸ τὴ σκάλα με τὰ τέσσαρα...

—Φτύστε τὸν κόρφο σας καὶ κἀνετε τὸ σταυρό σας! Κόρσι ὄπλα κατὰ τοῦ διαύλου σου!

—Τὶ λες μοῦ Βασίλη; τρελλὰθῆκες!

—Ἦρε τι νά τρελλὰθῆς, πῶνε μέσα ὁ ἴδιος, ὁ τρισακταχτικός, με τρεῖς πῆγας κέρατα! Ἄκα!!

Δὲν πρόσθετε νά τελειώσῃ ὅταν πλᾶρ! γκρεμοτακκίζεσαι ἀπ' τὴ παρὰθῆρι ὁ μουσαφίρης τοῦ κύρ Γιάννη, πού σ' τὸ πλάκιμα καταρωθῆς νά ξεφύγῃ ἀπὸ τὴ νόχη του, ἀμέσως δ' ἀπὸ πίσω του, με ἕνα γκορ τρομερὸ ξεπέφτει κι' ὁ Κύρ Γιάννης, γκρεμίζοντας μᾶξί του καὶ τὴ σκάλα με τὴ βῆ του. Γὸ θοδινὸ κερὰ μισοβηλιμένο, κρέμεται στὸ σβέρκο του σάν ἀνστασιωμένη περιεφελία, με δὲν ἔχει ἀκίμη σκοπὸ νά ξεκολλήσῃ ἡ ὄψη του εἶνε μελανή, σάν τοῦ πνιγμένου, καὶ κρῶς τὸν λούζει ἰδρωτας. Νοιώθετε, βέβαια πῶς τὸ πλάκιμα δὲν τὸ ἀποτελείωσαν σ' τὸ δρόμο. Ὁ μουσαφίρης σ' τὸ πέσιμο ἔσπασε τὸ πῶδαρι του καὶ τὸν πῆγανε σ' τὸ νοσοκομεῖο ἔτσι, ξεμάθε πῶς ὁ Ἐβροντας... δὲν εἶναι πᾶντα φτερωτός! Ὁ Κύρ Γιάννης, ὅπως ἦτανε, πῆγε με παρὰτα σ' τὴν ἀστυνομία, ὅπου πολὺ τὸν ἐδασανίσκανε νά μαρτυρήσῃ πού ἔχει κρυμμένο τὸν δυναμίτη... ἡ γυναϊκά του!

Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶ ἐπιτυχημένο χῶρατο τοῦ Κύρ Γιάννη: ἡ γυναϊκά του μισοπειθαμένη ἀπ' τὴν τρομαρά εἶδε κ' ἔπαθε νᾶρῆξ' ὁ τὰ σύγκαλῆ της, πῆγε τὴν ἄλλη μέρα σ' τὴ μάννα της ἀποφασισμένη νά χωρισθῇ ἀπ' ἄνδρα πού τὸν κρίνανε σ' τὴν ἀστυνομία γιὰ Βουλόγαρο καὶ μᾶλιστα με βωδινὸκεφλί!

UDAS ERRAT

βαρτα, καθὼς ἀποροῦμε πῶς βρίσκονται ὕστερ' ἀπὸ κάθε ἄλλη εἰδικὴ ἐπιθεώρησι ταμεία καὶ σχολεῖα καὶ ἄλλα διάφορα δημόσια καταστήματα καὶ λαμποκοποῦντα μέσα κ' ἐξω ἀπὸ καθαριότητα κι' ἀπὸ ἀμόλυπτη διαχείρισι.

Ὅπως γίνονται αἱ ἐπιθεωρήσεις, δηλαδή με τρομπέτες καὶ με τούμπανα, σ' ἄρισμένους ἡμέρες καὶ ὄρες πού φροντίζουν νά τις κάνουν γνωστὰς ἀπὸ ἡμέρας καὶ μῆνας, τις πρὸ πολλὰς φορὰς, ἔπρεπε οἱ ἰσπίατροι—ἀπὸ γι' αὐτοὺς σήμερα πρόκειται: νά κὴ βρίσκουν τίποτε ἀκάθαρτα καὶ τίποτε μπαρβαρικό καὶ τίποτε σάπιο μέσα στὰ ξενοδογεῖα, κ' ἔπρεπε οἱ ἴδιοι νά δημιουργοῦν ἕνα δύο φανταστικὰ ξενοδογεῖα ἀκάθαρτα γιὰ νά πικάρουν τις ἐκθέσεις τους καὶ νά δικαιολογοῦν τὴν ὕπαρξί τους.

Μιὰ ἀτμάκατος τοῦ Λιμαναρχεῖου Παιρικῶς περιπολεῖ ταχτικώτατα κάθε πρῶτὴ, με ὠρισμένη, ὄρα, περιγύρω στὸν Παιρικῶ γιὰ νά ἐμποδίσῃ τοὺς φραξῆς νά εἰδῶν δυναμίτη. Ἀνρωτήστε τὸν καπετάνιο της ἢ σᾶς πῆ πῶς κανένας δὲν μεταχειρίζεται δυναμίτη γιὰ φῆραμα, ἀπὸ κανένα δὲν ἔπιασε στὴν περιπολία του. Καὶ νά τὸν πιστέψατε. Καὶ νά πιστέψατε καὶ μες ὅταν σᾶς βεβαιώσουμε με τὸν ἐπισημότερο τρόπο ὅτι τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ φῆρα πού πρῶτα εἶνε σκοτωμένα με δυναμίτη, ὁ ἄποιος ἀναποδογορφεῖ κυριολεκτικῶς τὴν ἑλλάδα, μίλις ἡ ἀτμάκατος τοῦ Λιμαναρχεῖου τελειώσῃ τὴν περιπολία της.

Θέλετε οἱ ἐπιθεωρήσεις νά πιάσουν τόπο: Κἀνετέ τις ἀλλοιωτικὰ, χωρὶς νά ὀρίζατε τις ἡμέρες καὶ χωρὶς νά τις προαναγγέλλατε. Κἀνετέ τις ἀποτόμως καὶ δίχως τάξι. Σήμερα τὸ δεῖνα καὶ τὸ δεῖνα ξενοδογεῖα. Ἀῤιο δύο τρεῖς ἀκόμη καινούργια κ' ἕνα ἀπὸ τὰ χτεσινὰ. Μεθαύριο τὸ ἴδιο.

Ὅπως γίνονται τῶρα, καλλίτερον νά καταργηθοῦν. Ἐκτός πᾶ ἂν γίνονται γιὰ νά βελτιωθοῦν μερικὰ ξενοδογεῖα εἰς ἐπαγγελμάτος καθαρὰ καὶ μερικὰ μαγειρεῖα πού ἔχουν καλὸ μεσινάτο κ' ἀνοίγουν πίστωσι στοὺς ἰστυροῦλεις.

ΦΟΥΣΕΚΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

—δ. Ἀποδαφνοῦσα. Ἐχετε δικιο νά περᾶποιέσθε γιὰ τὰ πολλὰ τυπογραφικὰ λάθη πού εἶχε τὸ τελευταῖο σας ἔθρο. Κι' ἡ ἄλλη ὄλη δὲν εἶχε λιγότερα. Τὸ λάθος εἶνε δικό: κα, γιατί ἡ σελιδοποίησι εἶνε βλαστική, ἐνεκα ὄλων ἀπροόπτου κωλύματος. Τὸ ἔθρο πού μες εἶστέ λατε γῆς, θά δημοσιευθῇ στὸ φύλλο τῆς Κυριακῆς.—κ. II. Γνευτ. Τὰ λάθημα. Τὸ «τραγοῦδι τοῦ τάφου» τὸ σταίλαμε ταχυδρομικῶς.—κ. Γ. Ὁρμάνιδην Ἀλεξάνδρειαν Ἐλάθημα τὴν συνδρομὴ. Εὐχρηστοῦμα. Ὁ «βουτηχτής» τοῦ Σίλλερ εἶνε μεταφρασμένος καὶ με μεγάλη ἐπιτυχία. Περιμένουμε τὸ ἄλλο καὶ ὅτι ἄλλο θέλετε.—κ. Ἀπ. ἐπὶ τέλους! θά δημοσιευθῇ. Τοῦ κ. Μαρ. πολὺ καλὸ καθὼς βλέπει δημοσιεύονται ὄλα.—κ. Πεδκον ἰ βρεινόν. Τὸ «ροδοκρινία» σας τἀναδημοσίευστε τὸ «ἠθῶς» τῆς Σάμου στὸ 57ον φύλλο του. Γιατί δὲν μᾶς εἰστέλατε κι' ἄλλα:—κ. I. Σταμ. Τὸ λάθημα. Πολὺ ὄρατο. Ἦξ' σᾶς γράψουμ ἰδιαιτέρως.—κ. κ. Σ. Τ. Π. Φ. Τὶ σᾶς ἐνδιαφέρει γιὰ τὸνομ; Ἀρκεῖ πού σᾶς ἔρεστον ὅτι ἀκθᾶζετε.—κ. II. Μ. Πασχ. Σταίλατε μες τὴ διεύθῃ σας, νά σας ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως. Ὅσα γράφετε γιὰ τὸν κ. Νρ. σωστὰ καὶ ἄγια, ἀλλὰ δὲν ἔξίζει νά γίνεσαι κουδέντα. Ὁ κύριος αὐτός ἔχε χαρακτηρηθῇ ἀπὸ ὄλους μες ὡς ἀνυπότακτος, συνεπῶς ἔχει τὸ ἐλεύθερο νά κἀνῃ ὅ,τι θέλει.—κ. Νικὸδ. Ἀργεντ. Ὅ,τι μᾶς γράφετε, τὸ εἶχαμε σκεφθῇ καὶ μεῖς. Καὶ γι' αὐτὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο φύλλο θάρχοσουμε νά δημοσιεύουμε τὸ Β'. μέρος τοῦ ἑθνικοῦ βιβλίου τοῦ κ. Χαριλ. Ἀνδρέαδῃ τὸ μέρος δηλ. πού ἐπιγράφεται. «Ἡ γλωσσὴ μας καὶ τὸ κέρδος πού θᾶχουμε». Στὸ μέρος αὐτὸ ὁ συγγραφεὶς εἰστέλει: τὸ μεγάλο ζήτημα ἀπὸ τὴν πρακτικὴν τὴν ὄψη, ἡμποροῦν δὲ νά τὸ νοιώσουν καὶ ὅσοι ἀκόμη δὲν ἔχουν οὔτε εἶδῃσι ἀπὸ γλωσσολογία, οὔτε κᾶν φαντάζονται πῶς ὑπάρχει γλωσσικὸ ζήτημα.—κ. Συνταγματικόν. Θά δημοσιευθῇ.—κ. Κ. Περ. Ὁρατο. Θά δημοσιευθῇ στὸ ἄλλο φύλλο.—κ. Πορτιέρη. Ὁ ἦλιος λυώνει... κ' ἐλύθηκε κ' ἡ δικὴ σου σιωπή. Ἔτσι, βέβαια!